

HUNTS 2022

Humanitaarainete
õpilaskonverents

2022 HUNTS

Eesti Kirjandusmuuseum
Eesti Rahva Muuseum
Hugo Treffneri Gümnaasium

HUNTS 2022

===

Humanitaarainete õpilaskonverents

4. november 2022

Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu

Teesid

Tartu 2022
EKM Teaduskirjastus

Toimetaja: Ave Goršič
Keeletoimetaja: Kanni Labi
Küljendaja: Diana Kahre
Logo autor: Raimond Lepiste

Korraldajad

Ave Goršič (Eesti Kirjandusmuuseum)
Reet Hiimäe (Eesti Kirjandusmuuseum)
Virve Tuubel (Eesti Rahva Muuseum)
Kristiina Punga (Hugo Treffneri Gümnaasium)

Toetajad

Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum, Eesti-uuringute
Tippkeskus

ISBN 978-9916-659-46-5 (trükis)
ISBN 978-9916-659-47-2 (pdf)

© autorid
© Raimond Lepiste
© Eesti Kirjandusmuuseum

Eessõna

Tere tulemast neljandale humanitaarainete õpilaskonverentsile HUNTS, mis toimub 4. novembril 2022. aastal Eesti Kirjandusmuuseumis Tartus.

HUNTS on mõeldud õpilastele üle Eesti, kes 2022/23. õppeaastal õpivad 9.–12. klassis. HUNTSi eesmärk on aidata teadvustada õpilaskonverentsi kaudu humanitaarainete vajalikkust Eesti riigile ja ühiskonnale, parandada humanitaarteaduste mainet ühiskonnas ning pöörata õpilaste tähelepanu humanitaarteadustele võimaliku edasise atraktiivse karjäärisuunana.

HUNTS toob kokku õpilased ja teadlased tutvustama oma värsked mõtteid ja vaateid ning arutlema humanitaarteaduste rolli ja väljundite üle, valmistades sel moel ette uut põlvkonda humanitaarteadlasi ja suurendades humanitaarteaduste kõlapinda. Konverents võimaldab saada õpilasesinejatel vahetut tagasisidet ja innustust tegevteadlastelt ning viimistleda oma uurimusi enne riiklikku õpilaste teadustööde konkursi.

HUNTS 2022 on jätk samanimelistele konverentsidele, mis said alguse 2018. aastal. 2020. aastal jäi konverents pandeemia tõttu ära, seda enam võisime rõõmustada, et 2021. aastal sai konverents moodsalt hübriidsel kujul jätkuda ning sel aastal on taas võimalus kohtuda nii silmast silma kui virtuaalkanaleid pidi.

Konverentsi korraldavad ja toetavad Eesti Kirjandusmuuseum, Eesti Rahva Muuseum ja Hugo Treffneri Gümnaasium ning Eesti-uuringute Tippkeskus.

Indu ja jaksu huntsidele teadusmaastikul uute jälgede ja radade leidmisel!

Korraldajad

Kava

10.00 **avamine**

Eesti Kirjandusmuuseumi IV korruse seminariruumis

10.10 **Alexandra Kerr**

Tartu Mart Reiniku Kooli õpilaste arvamus kaugõppest ja kontaktõppest

10.30 **Laura-Liis Valdmaa**

Loo "Läbi vee" kirjutamine kui eneseanalüüsi vorm

10.50 **Annika Mägimets**

Lasteraamatu "Tähte ja Lumemetsade saare saladused" loomine

11.10 **sirutuspaus**

11.30 **Rasmus Tikerpe**

Lääne ja Nõukogude filmi peategelaste võrdlus kuue filmi näitel

11.50 **Robin Lek**

Fotonäitus "1,5 °C soojem... või?"

12.10 **Elise Tilk**

Valguse kujutamine digimaalis

12.30–13.00 **aruteluring – "Humanitaaria ja rohepööre"**

Millega saab aidata humanitaaria, kui ühiskondlikuks kõneteemaks on loodushoid ja rohepööre? Üheks võimaluseks oleks polemiseerida kunsti, fotokunsti, kirjanduse, folklooriparalleelide, muusika jne kaudu ökoloogilisema tuleviku võimaluste üle (nt keskkonnakaitse ja elurikkuse hoidmine), aga teha ka kriitikat ja osutada ohtudele, nagu rohepesu. Milliseid samme võiks veel humanitaaria astuda, et leida keskkonnasäästlikuma eluviisi nimel uusi lahendusi ja teadlikkuse tõstmise viise?

Tartu Mart Reiniku Kooli õpilaste arvamus kaugõppest ja kontaktõppest

Alexandra Kerr

Tartu Mart Reiniku Kool, 9. klass
Juhendaja Cätlin Tuuling

Minu uurimusliku loovtöö teemaks oli koroonaviiruse tõttu toimunud distantsõppe analüüs ja selle võrdlus kontaktõppega. Selle jaoks koostasın küsimustiku Tartu Mart Reiniku Kooli 5.–9. klassi õpilastele, mida hiljem analüüsisin. Valisin selle teema, kuna mulle tundus, et peale Marju Lauristini haridusfoorumi uuringu (Lauristin jt 2020) ja Telia laste nõuandva paneeli uuringu (Ipsos 2020) polnud Eestis distantsõppe ja selle mõju kohta rohkem uurimusi tehtud. Tahtsin teada saada just Mart Reiniku Kooli õpilaste arvamust distantsõppe kohta ning võrrelda, kas see arvamus ühtib eelnevate uuringute tulemustega.

Minu loovtöö peamiseks eesmärgiks oli saada vastus küsimusele, kumb õppeviis minu kooli põhikooliõpilastele rohkem meele järgi oli – kas distantsõppe või kontaktõppe. Peale selle esitasin küsimusi veel õpilaste stressi, õpetajate toetuse ja distantsõppel kasutusel olevate digilahenduste kohta, et saaksin põhjalikumalt teada, mis õpilastele just distantsõppe juures meeldis ja mis olid olulisemad faktorid, mis mõjutasid õpilaste õppe edukust ja vaimset heaolu. Vastajaid oli kokku 150 ning vastustest ilmses, et Mart Reiniku Kooli õpilasi toetasid suurel määral õpetajad, kes olid valmis kiiresti õpilaste küsimustele ja muredele vastama, ja see omakorda võis ka vähendada õpilaste stressitaset ja teha distantsõppe pingevabamaks. Sama kinnitavad ka varasemad laiemapõhjalised uuringud. Tulemusi võis mõjutada ka see, et kool tuli õpilastele vastu, muutes hindamissüsteemi, et õpilastel oleks veidi lihtsam kohanduda distantsõppega ja et õppetöö oleks võimalikult

stressivaba. Õpilaste poolt välja pakutud digilahenduste seast osutusi kõige populaarsemateks Zoom, Opiq ja Gmail, mille kasutamine distantsõppel võis olla suur abikäsi õpilastele ja kindlasti mõjutas ka nende õppeedukust.

HUNTS-i konverentsil tutvustan ma oma põhikooli uurimustööd slaidiesitluse abil. Räägin teile oma isiklikust kogemusest koroonapandeemiaga, oma tööprotsessist ning oma uurimustöö tulemustest. Kindlasti tutvustan ma ka kahte teist uurimustööd, millega ma enda tööd võrdlesin, ning esitlen teile oma järeldusi nende tööde põhjal.

Fotonäitus “1,5 °c soojem... või?”

Robin Lek

Tallinna 32. Keskkool, 12.klass
Juhendaja Kristina Jantson

Ettekanne põhineb 2021/22. õppeaastal tehtud praktilisel tööol, mille käigus lõin inimtekkelise kliimasoojenemise teemalise fotonäituse ja eksponeerisin seda Tallinna 32. Keskkoolis. Eesmärk oli harida nii enast kui ka teisi inimesi kliimamuutuse teemadel.

Kliimamuutus on tingitud kasvuhoonegaasidest, mis tekivad otsest või kaudselt peaaegu kõigi inimtegevuste käigus. Oma töös/näitusel käsitlesin lähemalt 10 valdkonda: majandussüsteem, looduse hävitamine, väetised, loomade kasvatamine, tootmine, prügi, kiirmood, fossiilsete kütustega elektri tootmine, taastuvenergia ja transport.

Ettekandes esitlen iga teemaga seotud komposiitfotot, mis koosneb mitmete fotode elementidest. Tutvustan foto elementide seoseid ja foto ideed. Mitmeid valdkondi ühendavad raha, tootmine ja raiskamine. Arvukate ettevõtete ainuke eesmärk on teenida kuhjade viisi kasumit. Kohe meenuvad kiirmoeketid, nagu H&M ja Zara. Kasum isenesest pole halb, aga probleem tekib siis, kui toodet toodetakse või teenust pakutakse ainult kasumi eesmärgil. Sel juhul kipub kaduma ettevõtetel (inimestel) piir ebaeetilise ja eetilise tegevuse vahel. Toodete, eriti elektroonika eluiga lühendatakse meelega, et inimesed ostaksid kiiremini uusi esemeid. See on keeruline, peensusteni läbimõeldud ja paljusid valdkondi põimiv süsteem. Ettevõtted ebaeetilist tegevust ei tunnista. Samuti on lääneriikides tavaline toitu ja ka esemeid ilma neid tarbimata ära visata – peale prügiprobleemi tähendab see ka asjatult toodetud kasvuhoonegaase. Mitmed kliimaaktivistid väidavad, et muutus toimub üksikisiku tasandil, kui muuta oma tarbimisharjumusi, aga ausalt küsides: kui paljud oleksid nõus vabatahtlikult loobuma mugavustest? Minu arvates on vaja muutust terves süsteemis.

Näitus on digitaalselt vaadatav lingil <https://robinlek.com/kliima/>

Lasteraamatu “Tähte ja Lumemetsade saare saladused” loomine

Annika Mägitš

Tartu Jaan Poska Gümnaasium, 12. klass
Juhendaja Sandra Sild

Ettekande aluseks on minu 2021/22. õppeaasta uurimistöö “Lasteraamatu “Tähte ja Lumemetsade saare saladused” loomine”. Uurimistöö eesmärk oli kirjutada lasteraamat ning selgitada, miks võib lastel tekkida hirm suhtlemise ees ja kuidas seda ületada. Uurimistöö teoreetilises osas annan ülevaate hirmust ja selle tekkepõhjustest. Seejärel kirjeldan suhtlemishirmu ning võimalusi, kuidas saada enesekindlamaks suhtlejaks ja see hirm ületada. Praktilises osas annan ülevaate oma teose olulisematest tegelastest ja analüüsin, kuidas suhtlemishirmu ületamine ja enesekindlamaks saamine minu teoses väljendub, ning kirjeldan raamatu kirjutamise protsessi. Lisaks annan ülevaate enda ja oma teose illustraatori koostööst ning analüüsin lugejate tagasisidet.

Uurimistöö käigus selgus, et mitmesuguseid hirme, sh suhtlemishirmu võib lapsele põhjustada ebatavaline kiindumusühendus oma vanemaga või vastupidi ülehoolitsetud keskkonnas kasvamine. Suhtlemishirmu saab ületada äraütlemiseks valmistudes, võttes kellegagi vestlust alustades eesmärgiks õppida taluma keeldumise valu. Keeldumise korral tuleks proovida tunnetada oma keha, et tähelepanu tekkida võivalt negatiivselt sisekõnelt eemale viia. Ka lapsevanem saab last toetada, julgustades last sotsialiseeruma ja teiste lastega vestlust alustama. Minu teoses “Tähte ja Lumemetsade saare saladused” on suhtlemishirm peategelasel Tähte Valgusel, kes saab julgemaks tänu loomadele, kes julgustavad teda astuma sotsiaalsetesse olukordadesse ja õpetavad teda taluma tõrjumise valu.

Uurimistöö tulemusena valmis lasteraamatu "Tähte ja Lumemetsade saare saladused" käsikiri, millele onutütar Pille-Riin Mägi joonistas illustratsioonid. Teoses on kaks osa. Esimene osa kõneleb esimesest seiklusest Lumemetsade saarel: peategelasele Tähte Valgusele hakkavad end ilmutama vihjed, mille ajal ta rändab koos oma vanaema Heldin Valgusega saare idaossa, kus nad kohtuvad loomadega. Teine, teose kandev osa räägib teisest seiklusest: Tähtel ja loomadel tuleb päästa Lumemetsade saar suurest hädaohust. Selle käigus saadakse teada, miks vihjed end Tähtele ilmutama hakkasid ja kelleks Tähte tegelikult sündinud on. Raamatus on 20 peatükki 128 leheküljel. Kirjutamist alustasin 2020. aasta detsembris ja teos valmis 2022. aasta jaanuaris. Teose lugejateks valisin neli last vanusevahemikus 8–13 ja ühe 81-aastase inimese. Lugejate tagasiside minu teosele oli väga positiivne. Lugejad arvasid, et teos oli kaasahaarav ja põnev ning tegevus liikus edasi piisavalt kiiresti. Vaid üks lugeja arvas, et teine peatükk võiks lühem olla. Lisaks olid lugejad arvamusel, et Tähte suhtlemisprobleemist oli teoses piisavalt räägitud. Teose käsikirja plaanin veel viimistleda ja raamatu kindlasti trükki anda.

Lääne ja Nõukogude filmi peategelaste võrdlus kuue filmi näitel

Rasmus Tikerpe

Tallinna 32. Keskkool, 12. klass

Juhendaja Kristina Jantson

Ettekande aluseks on minu 2022. aastal kaitstud uurimistöö, mille käigus püüdsin välja selgitada, kas ja kuidas erineb Lääne filmi peategelase ja tema teekonna (arengu) kujutamine sellest, kuidas peategelast/kangetelast kujutatakse Nõukogude Liidus tehtud filmis. Võrreldavad filmid valisin sarnase esilinastumise aja (1960.–1970. aastad), žanri (vestern/ *eastern*, teadusulme ja õudusfilm) ning lugude võrdlemist võimaldavate süžeede põhjal. Valikusse kuulusid 3 Lääne ja 3 Nõukogude filmi: “Metsik jõuk” (“The Wild Bunch”), “2001: Kosmoseodüsseia” (“2001: A Space Odyssey”), “Tulnukas” (“Alien”), “Tabamatud tasujad” (“Неуловимые мстители”), “Solaris” (“Солярис”) ja “Stalker” (“Сталкер”).

Keskendusin peategelase teekonna ja arenemise analüüsile ning peategelaste võrdlusele. Peategelaste võrdlemiseks kasutasin USA stsenaristi ja produtsendi Dan Harmoni juturingi (*Story Circle*) teooriat. Jõudsin järeldusele, et filmides “2001: Kosmoseodüsseia”, “Solaris”, “Tulnukas”, “Stalker” ja “Metsik jõuk” ei erine peategelase kujunemise kujutamine: nii Läänes kui ka Nõukogude Liidus toodetud filmide peategelane läbib sarnase teekonna, mingit ideoloogilist tooni peategelase kujunemisloos märgata ei ole. Selline tulemus võib olla mõneti tingitud ka filmivalikust: sellest, et “Solarise” ja “Stalkeri” lavastaja Andrei Tarkovski ei olnud kindlasti tüüpiline Nõukogude režissöör, pigem kandis ta üldnimlikke, isegi kristlikke väärtusi. Filmis “Tabamatud tasujad” on aga selgelt näha Nõukogude Liidu ideoloogia mõju filmile. Film normaliseerib vägivalda, mida rakendatakse Punaarmee kasuks.

Nooruki kujunemist sõjakaks ja verejanuliseks meheks näidatakse läbivalt positiivses valguses.

Esitluses annan lühikese ülevaate sellest, kuidas ma kasutasin Dan Harmoni juturingi teooriat filmide peategelaste arengu analüüsimiseks.

Valguse kujutamine digimaalis

Elise Tilk

Läänemaa Ühisgümnaasium, 12. klass
Juhendajad Tiina Brock, Karel Rahu

Tegemist on praktilise tööga, mille koostas in eelmisel aastal 11 klassis. Valmis põhjalik valguse ja varju analüüs, millele järgnes tööprotsess: digitaalse maali loomine, kus kasutasin õpitud aspekte. Töö eesmärgiks oli endale põhjalikult selgeks teha, kuidas paremini kujutada valgust ja vormi digimaalis, et arendada oma kunstialaseid teadmisi. Eesmärk sai edukalt täidetud.

Ettekandes käsitlen valguse ja varju suhet ning arutlen, kuidas need maali keskkonda vormivad ning maalil olevate esemete kuju ja materjali edasi annavad. Jagan huvitavaid teadmisi valguse ja varjude kohta, mida saab rakendada ka igapäevaelus. Seejärel näitan oma tööprotsessi ning analüüsin õpitud teadmiste kasutust maalimisel. Ettekandes võrdlen ka oma varasemaid töid uuemate töödega, et näha, kas varju ja valguse kujutamist õppides olen arendanud oma kunstilisi oskusi.

Loo “Läbi vee” kirjutamine kui eneseanalüüsi vorm

Laura-Liis Valdmaa

Tartu Tamme Gümnaasium, 12. klass
Juhendaja Heily Soosaar

Sophokles on öelnud: “Juhus ei aita kunagi neid, kes ei aita iseennast.” Ka tänapäeval on teraapia tähtsus muutunud populaarsemaks ning spetsiifilisemaks, on kasutusele võetud ka mitmeid uusi teraapiameetodeid, üheks näiteks kirjandusteraapia. Sellest lähtuvalt on minu ettekande teemaks kirjandus- ja kirjutamisteraapia, tutvustamaks neid teraapiavorme põhjalikumalt.

Minu ettekanne tugineb 11. klassi praktilisele tööle, mille pealkirjaks on “Loo “Läbi vee” kirjutamine kui eneseanalüüsi vorm”. Täpsema ülevaates saab ettekandes kirjanduse ja kirjutamise mõjust inimesele. Erilist tähelepanu pöörasin töös kirjandusteraapiale ning sellele, kuidas võib kirjutamine inimest rasketes olukordades aidata ja suunata. Mõtestan lahti ka oma praktilise töö eesmärgid ja tulemused. Toon välja mõtteid ja arvamusis isiklikust kogemusest kirjutamisteraapiaga. Oma praktilise töö käigus kirjutasin isiklikust spordikarjäärist jutustuse, milles viin lugeja läbi eri eluetappides kogetu ja luban ta lähemale oma mõttemaailmale ja tunnetele. Teose sissejuhatuses on lause, mis kajastab minu tundeid valitud spordiala vastu: “Aja möödudes sai ujumisest midagi enam kui lihtsalt puhas armastus ala vastu: sellest sai osa minust, muutudes mu teiseks hingamiseks.” Teose kirjutamise käigus sain analüüsida oma õnnestumisi ja ebaõnnestumisi, varasemaid tundeid, mis tegid valu. Lõpuks jõudsin eneseanalüüsi ja kirjutamise käigus tõdemuseni, mille saab kokku võtta just eelnevalt kirjutatud tsitaadiga.

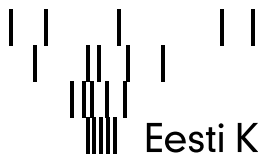
Kirjanduse võim on elus suurem, kui inimesed seda märkavad. See aitab paremini mõista maailma ja tihti iseenda tundeidki. Ka Demosthenes on lausunud: “Kõige kergem on petta iseennast.” Seega aitab oma tunnete kirjapanemine autoril mõista

reaalsust, mis on isiklike probleemide lahendamisel kõige aluseks. Kirjandusteraapiaalased teadmised võivad paljudele inimestele anda juurde uusi mõtteid ja lahendusi, mida saab kasutada edaspidi enese arendamiseks ja oma tee leidmiseks.

Eesti Kirjandusmuuseum

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

EESTI RAHVA
MUUSEUM

CEES

CENTRE OF EXCELLENCE
IN ESTONIAN STUDIES

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks